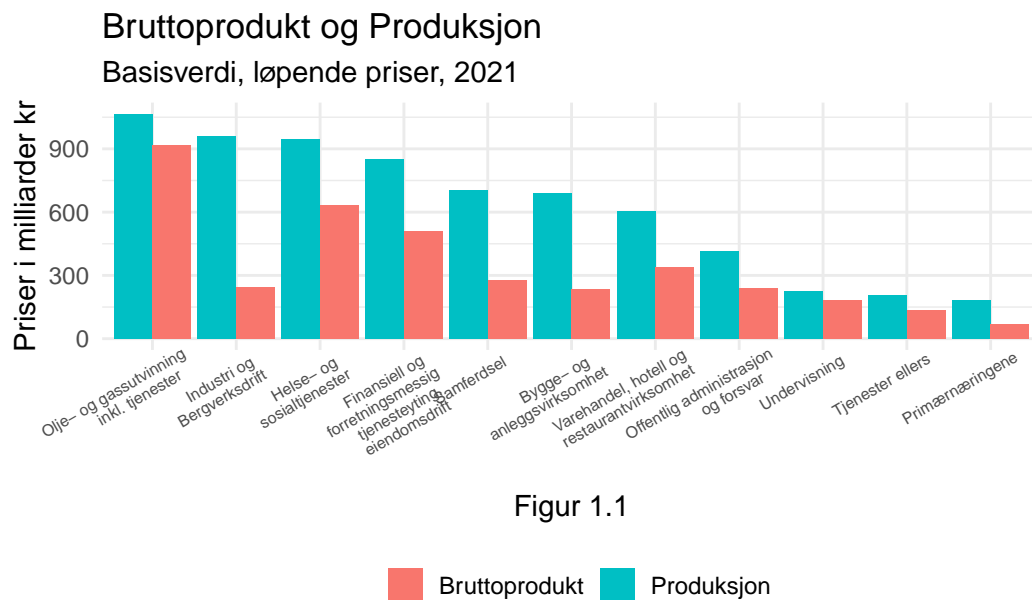

Makro_Mappe_1

Mappeoppgave 1: Nasjonalproduktet

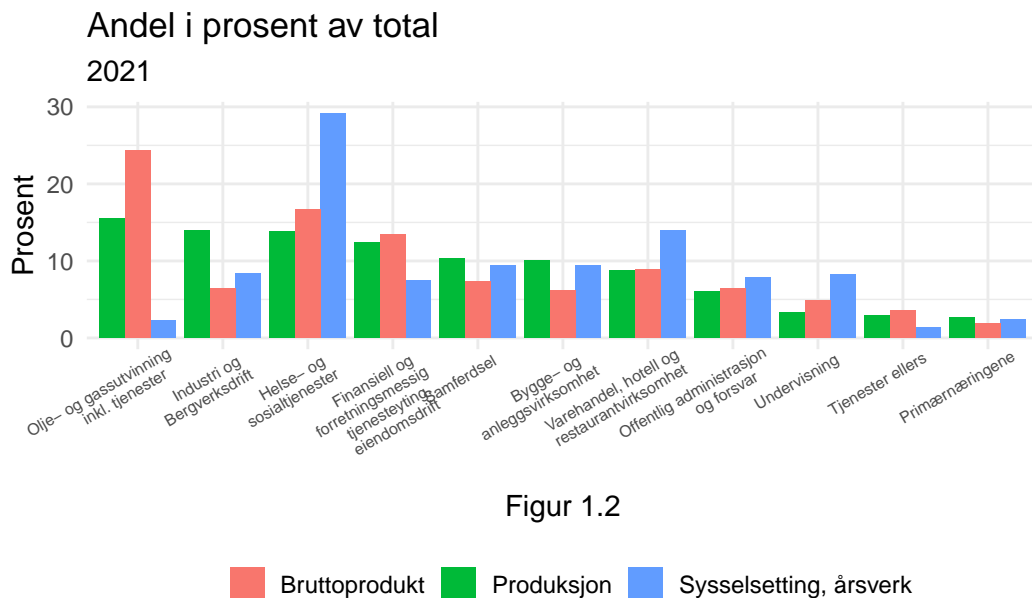
Denne oppgaven er skrevet av Kandidatnummer 3 og 17.

Oppgave 1 - 40%

Kilde: Statistisk sentralbyrå

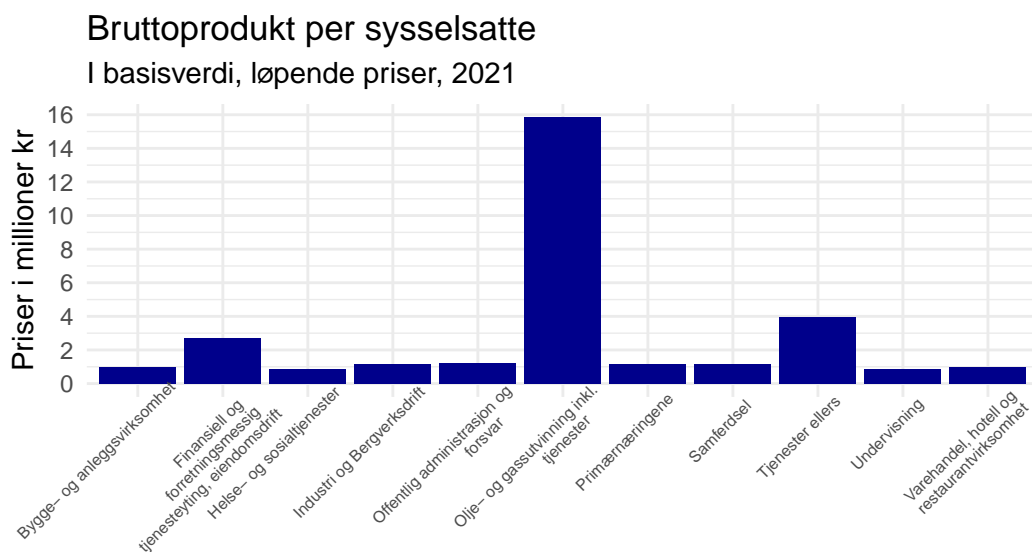
Figur 1.1 viser bruttoprodukt og produksjon for hovednæringene i nasjonalbudsjettet i løpende priser. Søylene viser fra høyest til lavest produksjonsverdi målt i milliarder kroner. Vi ser at produktinnsatsen (produksjon-bruttoprodukt) varierer drastisk blant noen næringer.

Figur 1.2

Kilde: Statistisk sentralbyrå

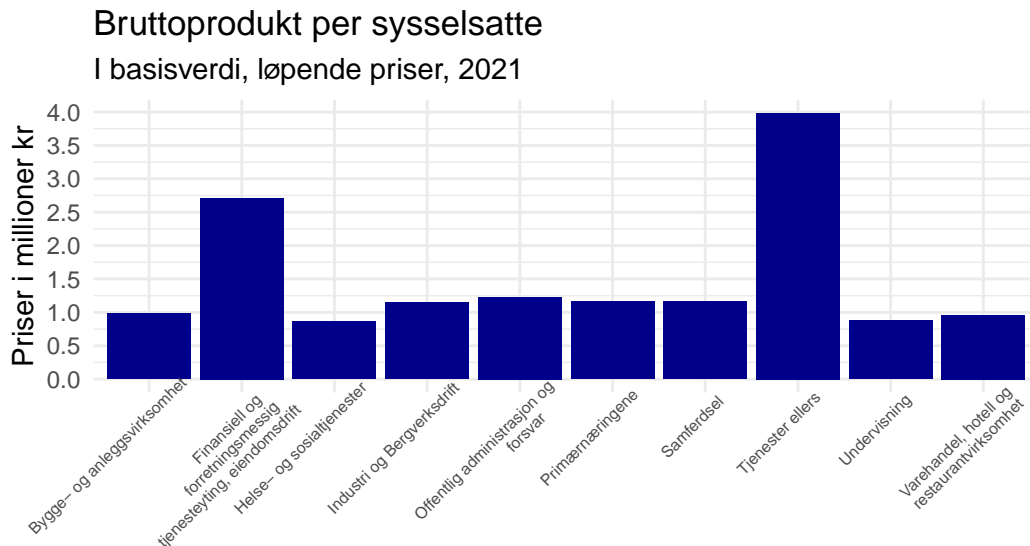
Figur 1.2 viser prosentandel av bruttoprodukt, produksjon og sysselsetting for hovednæringene i nasjonalbudsjettet. Søylene viser fra høyest til lavest prosent av produksjon. Her ser vi at mer sysselsetting ikke nødvendigvis fører til økt bruttoprodukt.

Figur 1.3

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 1.3 viser bruttoprodukt per sysselsatt for hovednæringene i nasjonalregnskapet i løpende priser. Verdien vises per millioner kr.

Figur 1.3

Kilde: Statistisk sentralbyrå

I figur 1.4 har vi fjernet *Olje- og gassutvikling inkl. tjenester* fra figur 1.3 fordi det gir en bedre sammenligning av hovednæringene i nasjonalregnskapet.

Oppgave 2 - 10%

I offentlig sektor kan bruttoprodukt per sysselsatt være en viktig indikator, men det bør ikke brukes som det eneste målet på produktivitet. Offentlig sektor har ofte andre målsettinger enn å maksimere profitt, for eksempel å sikre at alle innbyggere har tilgang til viktige tjenester. Dette kan påvirke produktiviteten på en annen måte enn i privat sektor.

I tillegg kan måling av produktivitet i offentlig sektor være utfordrende på grunn av begrenset tilgang til informasjon om kostnader og inntekter, samt manglende muligheter for å måle kvaliteten på tjenestene som tilbys. Figur 1.4 viser eksempler på sektorer i både offentlig og privat sektor. Finansiell og forretningsmessig tjenesteyting, samt eiendomsdrift, er forbundet med private sektorer og har ofte høye bruttoprodukt per sysselsatt. Helse- og sosialtjenester, samt undervisning, er ofte forbundet med offentlig sektor og har betydelig lavere bruttoprodukt per sysselsatt.

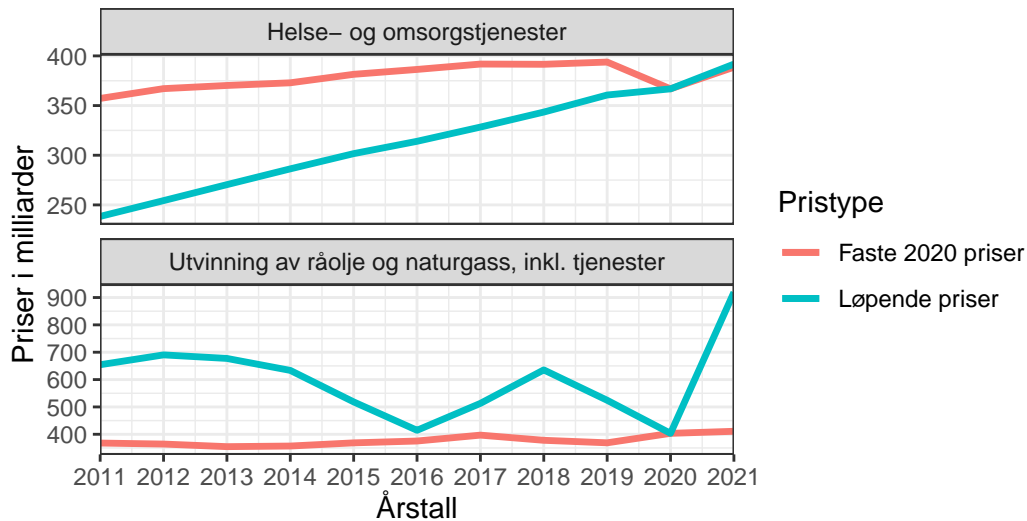
Til slutt er det viktig å påpeke at bruttoprodukt per sysselsatt ikke bør brukes som det eneste målet på suksess i offentlig sektor. Målet for offentlig sektor bør være å levere tjenester av høy kvalitet til innbyggerne, samtidig som man søker å være effektiv og økonomisk ansvarlig.

Oppgave 3 - 40%

Lag figurer som viser bruttoprodukt per næring i både faste og løpende priser mellom 2012 og 2022. Diskuter hvorvidt det er noen næringer hvor variasjon i produktprisene har særlig stor innvirkning på verdien av bruttoproduksjonen.

Sammenligning av næringene helse og petroleum

Merk at det er forskjellige verdier på y aksene men det er samme skala.

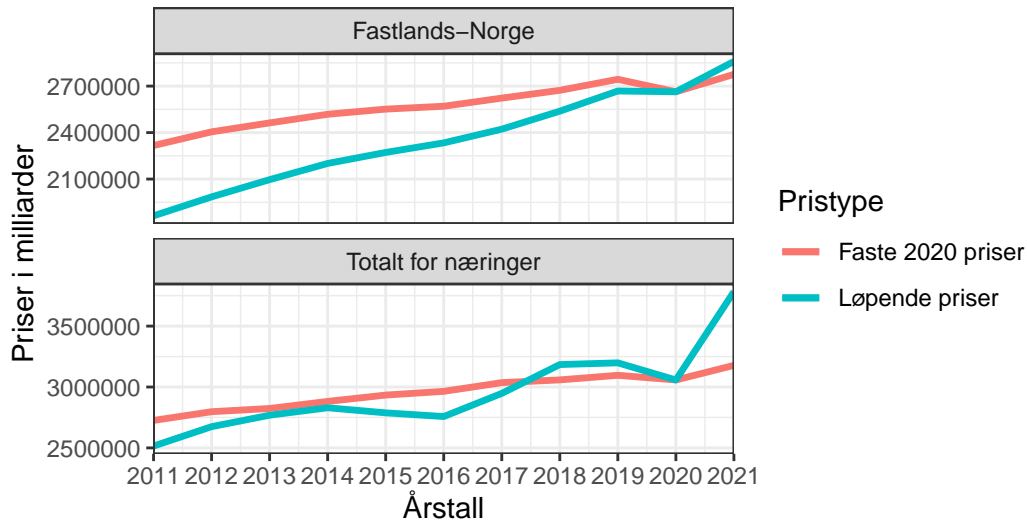

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vi ser her at i næringene petroleum og helse så varierer prisene stort på løpende. Dette viser at det antegeligvis er økt kvantum som øker prisene i helse mens i olje så ser vi at det ikke er kvantum men at råvareprisene varierer stort.

Sammenligner fastlands BNP med total BNP

Merk at det er forskjellige verdier på y aksene men det er samme skal

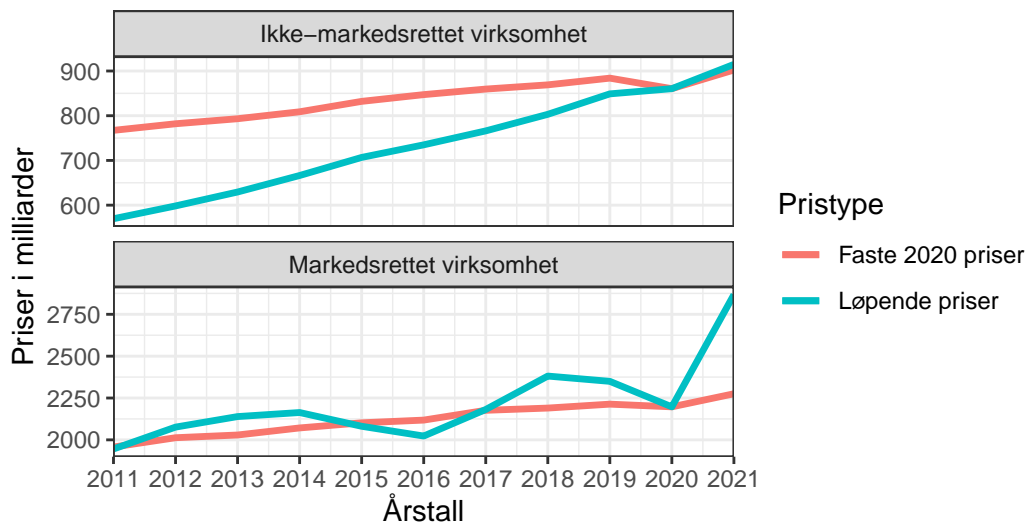

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Her ser vi at fastlands BNP varierer lite mens BNP totalt varierer stort med olje næringen.

Sammenligning av Markedsrettet og ikke-markedsrettet virks

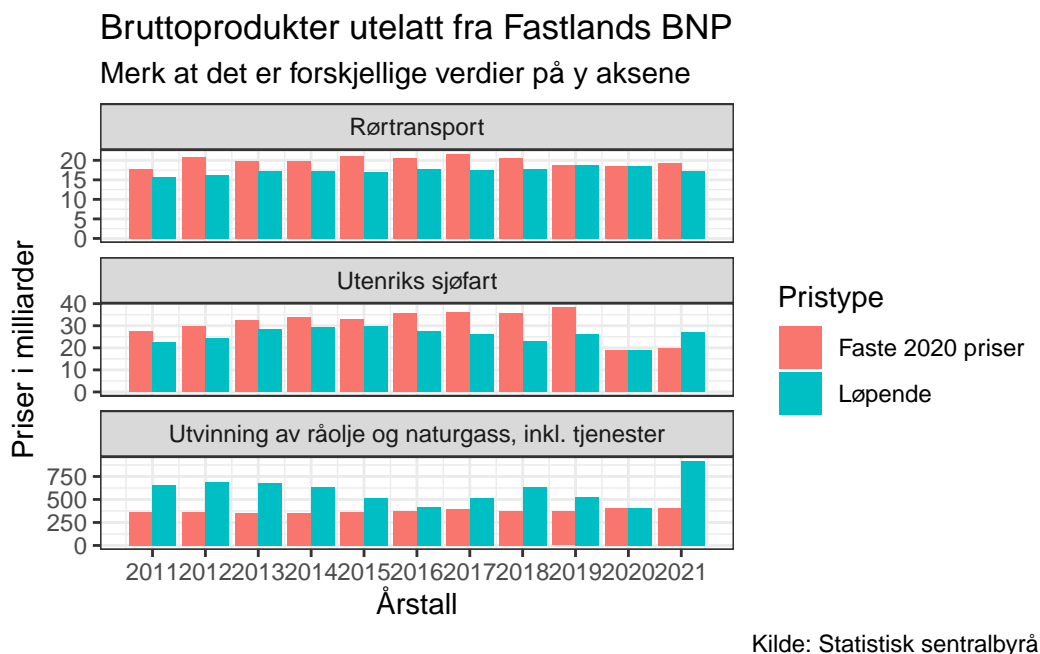
Merk at det er forskjellige verdier på y aksene men det er samme skala.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Vi ser at i ikke-markedsrettet virksomhet at de offentlige tjenestene har holdt seg rimelig stabile men at de løpende prisene har økt jevnt over. Men i den markedsrettete virksomheten

så ser vi at priser på for eks naturressurser forandres mye fra år til år.

Vi ser i figuren her at råvareprisene forandrer seg stort som leder til veldig varierende verdier fra år til år.

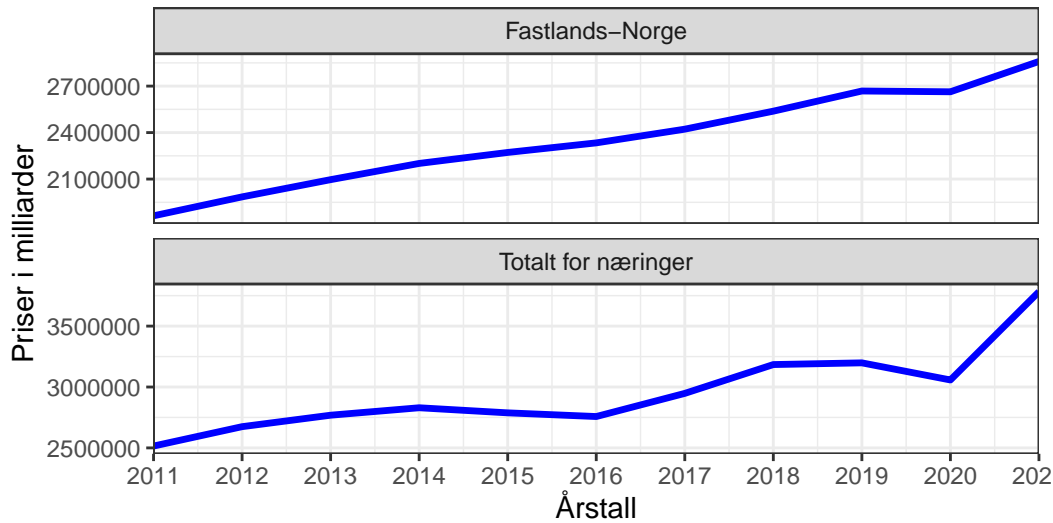
Oppgave 4 - 10%

I norsk sammenheng skiller vi ofte mellom brutto nasjonal produkt (BNP) og brutto nasjonalprodukt på fastlandet (FN-BNP). Hvilke næringer er unntatt fra FN-BNP, og hvorfor gjøres dette? Knytt gjerne besvarelsen til funnene fra oppgave 3.

Ved å skille mellom FN-BNP og BNP så får vi en mer stabil og pålitelig indikator på den økonomiske aktiviteten på fastlandet i Norge. Vi ser i figuren der vi sammenligner FN-BNP og BNP at i løpende priser så varierer BNP mye mens den i FN-BNP er mer stabil per år.

Sammenligner fastlands BNP med total BNP i løpende pris

Merk at det er forskjellige verdier på y aksene men det er samme skal

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Selv om olje og gassnæringen er en viktig bidragsyter til norsk økonomi, kan det være problematisk å inkludere den i beregningen av FN-BNP på grunn av variasjoner i petroleums priser og produksjonsvolum. Prisene på petroleumsprodukter som olje og gass har ofte vært svært volatile og kan påvirkes av endringer som for eksempel i internasjonale markeder, geopolitiske hendelser og produksjonsnivåer. Dette kan føre til betydelige svingninger i verdien av olje og gassproduksjonen, som kan gi et feilaktig bilde av den økonomiske aktiviteten på fastlandet.

FN-BNP gir derfor et bedre bilde av den økonomiske utviklingen i Norge, og kan brukes som en viktig indikator for å måle den økonomiske veksten og for å utvikle politikken som er rettet mot å fremme bærekraftig økonomisk utvikling på fastlandet, spesielt etter oljen skal fases ut med tid.